

4) **створення альтернатив**. Маніпулятор представляє вигідне йому рішення як таке, що не має альтернативи, бо в іншому випадку в людей виникнуть питання і сумніви. Визначивши для себе реальні альтернативи, можна зупинити маніпуляцію;

5) **здоровий глузд**. На всі емоційні заклики ЗМІ потрібно реагувати тверезо, перш за все дослухаючись розуму;

6) **зміна мови і тональності**. Один з основних способів захисту від маніпуляції – відмова від мови, якою викладає проблему маніпулятор. Не можна використовувати його термінологію і поняття. Потрібно переказати те саме, але своїми словами. Це дасть змогу перейти з території маніпулятора на свою, безпечну [3, с. 537-544].

Важливо також розумно підходити до сприйняття будь-якої інформації. Якщо люди будуть аналізувати те, що чують, бачать або читають, то і маніпулювати їх свідомістю буде складніше, а, отже, громадська думка буде створюватися безпосередньо за їх особистою участю, а не тільки за допомогою ЗМІ [1, с. 44].

Таким чином, незважаючи на складність проблеми, захист суспільства від маніпулювання ЗМІ можливий. XXI ст. – час, коли необхідно бути психологічно підготовленим для сприйняття будь-якої інформації, уміти орієнтуватися в зростаючих інформаційних потоках і зберігати свою думку. Якщо люди будуть сприймати інформацію усвідомлено, намагатимуться не приймати на віру голослівні гасла, критично ставитимуться до почутого та побаченого, маніпулювати їх свідомістю буде складніше, а отже, громадська думка буде створюватися безпосередньо за участі громади, а не тільки за допомогою ЗМІ.

Список використаних джерел

1. Коченко А. Вплив засобів масової інформації на прийняття політичних рішень. *Стратегічні пріоритети*. 2009. № 4. С. 40-45.

2. Лашкіна М. Деякі питання організаційно-управлінських засад діяльності засобів масової інформації: світовий досвід і Україна. *Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України*. 2004. Вип. 2. С. 534-544.

3. Ожеван М. А. Основні напрями зовнішніх інформаційно-маніпулятивних впливів на суспільні трансформації в Україні: засоби протидії. *Стратегічні пріоритети*. 2011. № 3. С. 118-126.

4. Передумови становлення інформаційного суспільства в Україні / Баховець О. Б., Грінченко Т. О., Гуляєв К. Д. та ін.; за ред. С. О. Довгого. Київ. Азимут-Україна, 2008. 288 с.

5. Терещук В. І. Роль інформаційно-комунікаційних технологій у процесах трансформації державної влади: безпековий аспект. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2011. Вип. 102, ч.1. С. 117-121.

Щавурська Т.

студентка V курсу

юридичного факультету

Тернопільського національного

економічного університету

Науковий керівник: д.і.н., професор,

завідувач кафедри інформаційної

та соціокультурної діяльності ТНЕУ

Гомотюк О.Є.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ЯК ФАКТОР ПДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СТУДЕНТА

Під впливом змін в освітніх технологіях, інформаційно – комунікативного середовища, інших компонентах педагогічного процесу змінюються вимоги до викладача. Він потрібен як фахівець широкої психолого-педагогічної підготовки. Професія педагога вирізняється серед інших насамперед способом мислення її представників,

почуттям обов'язку і рівнем відповідальності. Основна її відмінність від інших професій типу «людина - людина» полягає в тому, що вчитель належить і до тих, хто перетворює, і до тих, хто керує. Маючи за мету своєї професійної діяльності становлення і виховання студента, майбутнього фахівця, педагог покликаний управляти процесом його інтелектуального, емоційного, фізичного розвитку, формуванням його внутрішнього світу [1]. Головна функція педагогіки – пізнавати закони виховання, освіти й навчання людей і на цій основі пропонувати педагогічній практиці найоптимальніші засоби досягнення накреслених завдань. Саме наші викладачі мотивують нас до здобуття знань у процесі відвідування різних тренінгів, лекцій, семінарів тощо.

Маємо сказати, що теза «навчання упродовж усього життя» потребує не лише навчання під час здобуття вищої освіти, але й згодом та в процесі здобуття. Важливу роль у здобутті професії відіграє неформальна освіта. Сучасні дослідники розуміють неформальну освіту як процес додаткового цілеспрямованого діалогічного навчання, виховання й розвитку молоді, організований поза межами змісту, форм і методів освітніх установ і державних інституцій. Участь молоді у системі неформальної освіти характеризується системою передумов, принципів і закономірностей, які у своїй сукупності дають можливість стверджувати про наявність лінійних кореляцій між результатами неформальної освіти та процесом формування громадянських цінностей [2, с. 104].

Відзначимо деякі ключові характеристики, властиві неформальній освіті : процес отримання нових знань іноді проходить поза спеціальними аудиторіями, при цьому існують конкретні цілі, методи і результати навчання. Неформальна освіта забезпечується різноманітними тренінгами, курсами, семінарами, круглими столами, які супроводжуються видачею документу, що підтверджує додаткове підвищення кваліфікації - сертифікат учасника. Освітні ресурси неформальної освіти відрізняються різноманітністю та інноваційністю : участю в реалізації експериментальних проектів, онлайн-семінарах, відеоконференціях, відеолекціях, вебінарах. До неформальної освіти відносяться такі соціально значимі заходи, як конкурси професійної майстерності, педагогічні ради, фестивалі відкритих уроків, конкурси методичних розробок, а також регіональні навчально-методичні комісії, мережеві співтовариства, наукові лабораторії, стажування, майстер-класи, корпоративне навчання.

Підкреслимо, що у науково-педагогічній літературі поняття неформальної освіти виникло в другій половині ХХ століття, що пов'язано із зростанням світової кризи в освіті. Фахівці в галузі освіти висловили стурбованість у зв'язку з повільною адаптацією офіційних систем освіти до соціально-економічних змін. Крім того, в суспільстві виросло усвідомлення того, що потрібна увага до зростання якості життя людей. Західні учені-послідовники процес розвитку неформальної освіти пов'язували з розумінням того, що розвиток в суспільстві залежить від самих людей, і вважали, що однією з основ неформальної освіти є гуманістична психологія. А. Рождерс, один з фундаторів і лідерів гуманістичної психології, запропонував підхід, ґрунтований на добровільному навчанні, що опирається на потреби і досвід тих, що навчаються [2]. До кінця ХХ століття в США і Канаді було створено інфраструктуру неформальної та інформальної освіти, яка стала частиною освітнього національного простору.

Західні учені процес розвитку неформальної освіти, зокрема у форматі європейської моделі розглядають через впровадження парадигми освіти впродовж усього життя. Висновки Лісабонського саміту Європейського союзу (2000 р.) підтверджують, що успішний перехід до економіки і суспільства знання, повинен супроводжуватися процесом безперервної освіти - навчання упродовж усього життя [2].

Студенти юридичного факультету активно використовують можливості неформальної освіти. Для нас важливим є те, що питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в ТНЕУ, зокрема пунктом 10.Трансфер кредитів. Про всі випадки трансферу кредитів у випадку визнання результатів неофіційного та неформального навчання в обсязі понад 30 кредитів ТНЕУ інформує Міністерство освіти і науки України. У разі позитивного вирішення питання МОН

України, перезарахування кредитів, які були встановлені під час навчання на інших освітніх програмах, здійснюється за рішенням ректора ТНЕУ на підставі документів про раніше здобуту освіту (додаток до диплома, академічна довідка, свідоцтво про підвищення кваліфікації), витягу із навчальної картки, у разі одночасного навчання за декількома програмами або академічної довідки ЄКТС. У разі поновлення або переведення до університету осіб, які не навчалися в умовах ЄКТС, здійснюється переведення оцінок з національної шкали оцінювання у шкалу оцінювання ЄКТС. Якщо особа, яка поновлюється чи переводиться до університету, не погоджується з перезарахованими балами з дисципліни, то вона перескладає відповідну форму контролю (екзамен чи залік) в установленому порядку. Особа, яка поновлюється чи переводиться до університету, повинна бути ознайомлена з оцінками, які їй перезараховуються, і підтвердити свою згоду підписом [3].

Отже, перезарахування кредитів, здобутих під час використання можливостей неформальної освіти, спонукає до активного застосування цієї інноваційної форми навчання. Неформальна освіта, що характеризується інтерактивними методами навчання, базується на особистому інтересі тих, що навчаються та особистому досвіді, де інтелектуальні та прикладні дослідження проходять «тут і зараз» спонукає студентів до освоєння цієї царини. Таким чином, неформальна освіта - це психолого-педагогічна модель, ґрунтована не на традиційних методах навчання, а на досягненні усього через практику.

Список використаних джерел

1. Волкова Н.П. Педагогіка. Навчальний посібник 2-ге видання, перероблене, доповнене. Київ: «Академвидав», 2007. С. 1-15.
2. Павлик Н. Теорія і практика організації неформальної освіти молоді Навчальний посібник. Житомир: Видавництво ЖДУ імені Івана Франка. 2017. С. 100-109.
3. Положення про організацію освітнього процесу в ТНЕУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.tneu.edu.ua/pdf/zvit2018/1-organzacija-osvtnogo-procesu.pdf>

Щуцька Д.

студентка I курсу

Навчально-наукового інституту

міжнародних економічних відносин

Тернопільського національного

економічного університету

Науковий керівник: к.е.н., доцент

кафедри цивільного права і процесу ТНЕУ

Зигрій О.В.

КОНЦЕПЦІЯ ТА ПРІОРИТЕТИ ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Актуальність дослідження. Рівень розвитку людського капіталу населення визначає рівень розвитку держави. Лідерами, являються ті країни, які досягла високих стандартів у гуманітарній сфері. У модерному світі гуманітарна сфера, до того ж соціально-гуманітарна сфера, чимраз більше перетворюється на стратегічно важливий чинник держави. Ця галузь проникає в інші суспільні сфери, вносячи свій позитивний вплив, і трансформує їх на якісно новий, сучасний гуманітарний простір, у якому індикаторами рівня освіти і науки, науково-технічного прогресу, культурно-інформаційного розвитку являються досягнення і здобутки суспільства у цих ділянках. Таким чином можливість стати досить успішною державою полягає в ефективній реалізації людського потенціалу. Відповідно до світових тенденцій, центром парадигми державного управління є людина. Суттєвою умовою для підвищення